

... Dala jsem si určit narovej ten
d mi strich. U x na m...
... své odměny kiony oděny, připadá
... nej ještě nejakejmu kadrem na své.
... vopela jsem koučene k...
... mody.

... do korele, dlužno je ještě dor
... . Volomé je ještě klid, Bačoru
... obravoval. V poledu jsem mu
... nezdával dalsí, nevím jak je
... je ponež hezky má něco v lednici
... apted jsem mu po dobrým vy-
... stokrát nebrde, ale kval čím
... ale, že si vel odložko dobyte
... ho na dvere. Ted' chodi kolem
... na starý kolena nejaz podivinsky
... křtom podobnou povahu.

... ejnué vyřídila, křtom ještě ne,
... loužil. Dneske přijel z Prahy
... jsem byla nucena absolvovat

JULIANA JIROUSOVÁ — IVAN MARTIN JIROUS

miláček

vzájemná korespondence z let 1977-1989

je dobre, ze je zase ve vstupu, ale o nej hed obavy nemel, myslim, ze had aka
 je ustavnici dicens' nejeda' mlati' vltava' ochrana' ruky. Ma cas, ma' to
 jiste nikc zapobich'. Ty jedy, co jsm vice dostal, by od vrah a Marie,
 blandy a Hany Schneider, predvzitel no moe ptecih, jakad uridi
 auty, tak je poschaz. - Ji u z nedostelke jiz' cimziti doodu udm
 my, ma'm tady by korony rypit' cizy i v nignile, tak si vyprizna slo-
 vicka a notu u je, ale moe ptecih nejsem, to ne. Ted u mi ale
 neprobyho medne chut do zivote, dily Tri' konzervence, hick u to prujen'
 i ke moji pili. Nejsem si jist, jisti jsm Ti nedal uco dulezitiho
 nepot, doufam ze u - vime leho pteciho od tete pite storka,
 farsie jsm si nestihl' mull dures objedn' lud' pteho na kden, piteho
 to v posledni' dnu - ale ma'm jist, milich, ze mo dule' jikro
 u kaly, co u hie peniz, ani u vstati, abed tady ustlanost, pteho jsi
 hie (myslim jsi minuly' vstati) podsteho stodilji'. No vs' eri, co delat.
 Nejde ani tak o to, ze jsm si kemol konpit' kaly, jaro o ka stah, co
 jsm o tete mel. Me kdys je s teta jihal vceho v poradku, tak
 u ke tete ani vobit' komisu. Ted jsm si, vobit' jisti vspomel,
 kdys mite cas ptehoat by knisty do kstivo, jak jme u k tome
 chystat, aby nevolky jiste jednu zima, udelej to pteho. - Je
 u # pteho v vci a joud' mi na kch, hdu u ma'm jomaln zavstet do
 jstihly. Kdys ke tete myslim, jsi mi nesti a dulezito blitko, ja laka,
 ktem u tete cihla, u nesteh', ta u jenom ulede' na dnu, kdy budem
 apolu blitko i jstidy. Ummim u, kdys u to myslim. Spickej, mi' b'ho,
 miluju te a litem.

Tomj Marku

Ted jsm si uridil, ze to dostanu u v piteho roce - k v'horcu
 jsm si ptehoat pteho u v 1. dopis, ted si ted pteho k Marku
 rohu, abed u Ti v tom roce 1977 vratil domi. To je, doufam,
 pteho' dures pteho'. Muz, milich.

Ruzyn 20. 12. 1977

to je v'nočni stromeček chudejch

DOPIS č.

16. 3. 85

Ahoj můj miláčku,

tak jsme zas šťastně doma. Holčičky po koupání samy zalezly do postýlek a hned usnuly, to je pro mě úplně exotickéj zážitek. Když jsme vyšly z návštěvní místnosti na nádvoří, holky svorně prohlásily, že se jim tatínek líbil, aniž bych se jich na to ptala. Doma nejdřív ze všeho chtěly čistý papíry, že musí honem nakreslit něco pro tatínka. Vznikly tyhle nádherný kytky,* z kterejch je vidět, že jsi na ně dobře zapůsobil, mám z toho velkou radost. F. Ti vzkazuje, že jí ty kytky daly moc práce, M. se taky snažila.

Ted' už je neděle, včera mě úplně zmohla únava a usnula jsem u stolu. Tak těžkou únavu jsem už dlouho nezažila, ale ráno chumelilo a byla přišerná zima, tak to bylo taky tou prudkou změnou. Jsem moc vděčná za ten včerejší krásnej den, byl to letos vůbec první den, kdy tak dlouho svítilo sluníčko. Holky jak vyšly na vzduch, hned obživly, tak jsme zašly ještě ke Stankovičům, kde bylo připraveno pohoštění. Doma byla jenom paní, staříčkový plukovník byl někde na výletě. Byla to dost bouřlivá návštěva, protože paní se hned úplně naruživě vrhla na děti, líbala je a všemožně opečovávala celou dobu, je v tom směru zjevně frustrovaná. Čelily tomu náporu statečně, pěkně si s ní povídaly, a dokonce jí zazpívaly několik svých vlastních skladeb. Ten dům je rohovej, poslední vlevo před šraňkama.

Zpátky se jelo dobře, holky byly veselý, ani si nezdřímly, jenom pozorovaly svět. Ten ale vypadá, zvlášť mezi Hradcem a Chrudimí, nějak čím dál hůř. V Chrudimi jsme vždycky obdivovali krásnej gotickéj kostelíček, ted' jsme ho shledali obestavěnej ze všech stran v těsný blízkosti nějakějma obludnejma novostavbama, je to otřesnej pohled.

Ted' už je úterý, počasí nás trápí. Z neděle na pondělí napadlo neuvěřitelný množství sněhu, určitě nejvíc za tuhle zimu. Mokrý a těžký nadělení, musela jsem na to vzít uhelnou lopatu, koštětem to vůbec nešlo. Spousta dětí je nemocnejch, holčičky dostaly zatím jen rýmu. Já jsem dost sklíčená, asi ty atmosférický vlivy.

Nahoře u F. mají neštěstí s vodou; skoro celou zimu měli zamrzlý trubky, ted' už jim to teče, ale s močůvkou. Jezedáci založili nad horní zahradou obrovský hnojiště, takže není divu. Gabriela to vyprovokovalo k neobyčejnému činu, svátečně se oblekl a vyrazil do kanceláře JZD. Nevím, jak to tam probíhalo, ale nejspíš se ho polekali, protože slíbili, že ten hnůj hned odvezou a na studnu pošlou fekální vůz.

* Obrázek se v kopii dopisu nedochoval.

Teď už je středa, mám po prádle a k napsání mě nic dalšího nenapadá. Čeká mě tenhle tejděn ještě spousta psaní. Holčičky už pěkně spinkají, posílám Ti od nich pusinky. Já Tě miluju a něžně líbám.

Tvoje Juliana

314 • M 64 • 66

Ve Valdicích 17. března 1985

Moje milá,

ani si nedovedeš představit, jaký mám teď na sebe vztek kvůli tomu, jak jsem Ti při návštěvě vyčítal věci, které už stejně nejde změnit. Místo abych tu vzácnou hodinu využil k tomu, abych Tě posilnil, tak opět vyublala moje protivná povaha. Kdybych si místo toho radši povídal s holčičkami! Ale je to způsobeno hlavně tou nepřirozeností takového styku; a podrážděnost z té nemohoucnosti a nemožnosti normálně komunikovat si vybere jako hromosvod Tebe. Tak mi to odpusť. Jestli byly holčičky ze mne zklamaný, ani bych se nedivil, když se tak za tou návštěvou ohlídím, byl jsem asi poněkud zapraštěnej; všechno jim vynahradím, až se vrátím. Taky asi ten blížící se výstup způsobil, že jsem se tý návštěvě nevěnoval tak, jak by si zasloužila; člověk by měl vážit každé slovo, jako by mělo být poslední. Ale kdo to dokáže? Ani v normálním stavu ne, natož takhle přes cedník, kterej ta slova katruje a kastruje.

Holčičky jsou nádherný; je na nich vidět Tvoje nezměrná péče, a zdá se mi, že budou mít dobré povahy; měl bych k Tobě cítit víc úcty – to není přesné, tu cítím – ale měl bych Ti ji dávat víc najevo, a ne Tě otravovat malichernostmi. Vybavuje se mi ta známá historka s Giacomettim, kterého se ptali, co by zachránil z hořícího domu, zda svoje díla, nebo kočku, odpověděl, že kočku. Dal přednost životu; stejně tak je neskonale důležitější, že se věnuješ holčičkám, a ne mejm chimérám. Ale já už jinačí nebudu; příště Ti jistě zase něco vyčtu – ovšem tím příště ani zdaleka nemíním, že by to bylo na takovém místě jako tady; ono se toho dá zvorat dost, i když budeme oba venku.

To bylo včera; teď už je neděle. Silou mocí jsem musel přemoci ochromující pocit znechucení ze sebe sama, abych sedl ke psaní. Na jednu stranu je dobře, že jsem se sebou nespokojen; protože kdyby se mi mělo líbit, jak jsem s Tebou při návštěvě zacházel, to bych byl opravdu necitlivé hovado. Tak ještě jednou – odpusť mi, s holčičkami je to horší, těm to vysvětlit zatím nelze. Když si je tak promítám, ty jejich čumáčky, jak se asi těšily, že si se mnou budou povídat, a já jsem je ke slovu nepustil. Tak člověk kam šlápne, nic neroste.

Ještě jsem taky přemejšlel o tom výstupu, vzhledem k té změně, že neprijedeš Ty, a o Jirkovi G. Sice jsem říkal, že ať přijede, ale teď se mi to tak rozleželo – radši bych, kdyby místo něho přijel Mejla (je to ostatně příslušník tradičního výstupářského družstva) nebo Nikolaj. Nic proti Jirkovi G. samozřejmě nemám, ale je to člověk, ke kterému jsem dosud nenašel vztah té důvěrné komunikace, které Ty říkáš „od duše k duši“, a není snad důvod, proč bych si měl dělat zrovna v den výstupu ne snad násilí – je to subtilnější odlišení. Doufám, že by to měl Jirka pochopit. Aby se vyřízení téhle záležitosti nestalo pro Tebe a nebo vůbec záležitostí trapnou, bylo by asi nejlepší, aby si Jirka přečetl tenhle dopis. V Praze ho samozřejmě rád uvidím stejně jako kdykoliv u nás. Ale ten první večer bych se líp cítil v „rodinnější“ sestavě. Pokud by jel Mejla, ať si s sebou vezme kytaru.

Ta návštěva Ti snad v praxi dokumentovala moji současnou neschopnost normálně s někým mluvit; ale to se rychle napraví, to rychle napravíme, miláčku. Tak co jsem chtěl napsat, napsal jsem, nebudu to rozmělnovat. Dojalo mě, když jsem při návštěvě viděl, co Ti přibýlo šedivejch vlasů; a možná, že jsem k nim přidal další. Ale podstatně jinak to asi nikdy nebude, než že Tě budu trápit; život sám ostatně není nic moc jiného než tenké předivo trápení, které tmel lásky drží pohromadě. Kéž bychom té lásky měli vždycky dost pro sebe i pro druhé. V duchu Tě líbám, a holčičky od jejich mrzoutského tatínka pohladí.

Tvůj Martin

315 • J155 • 151

24. 3. 85

Ahoj můj miláčku,
je nedělní večer, v krajině hučí jarní vody. Sem to není slyšet, ale viděly jsme to i slyšely, když jsme byly odpoledne venku. Nahoře na zahradě jsme našly první poupátko bledule, a tak ta nekonečná zima přece jenom končí. Uplynulej tejden byl docela rušnej; jednak jsme dostaly malinkej balíček z Islandu, to se tak honem někomu nestane, měly jsme z něj velikánskou radost. Obsahoval dvě čokolády, zabalený v takovém tom bublinovém igelitu, kterému holčičky říkají „praskalač“ a mají ho ve velké oblibě, tenhle měl bubliny zvlášť velký a krásně praskaly. Potom přišel odtamtud ještě dopis, a tak jsme se dověděly, že máme novou přítelkyni. Je to nějaká sestřička františkánka, moc mě to potěšilo, s tou určitě budu udržovat korespondenci.

Teď už je pondělí, přišel Tvůj milej dopis. Těšila jsem se, jak se mi bude večer dobře psát, ale zatím nastal zas nějaký zádrhel v elektrice, blikala, až

zhasla docela. To by nebylo tak hrozný, ale Zdeněk, když se to stalo poprvé, mě varoval, abych se v takový situaci nedotýkala spotřebičů ani zásuvek, takže z toho mám neurotickej strach a bojím se jít vypnout hlavní přívod proudu, ptávě tam to Zdeňka posledně pořádně koplo. Je ta elektrika tady nějaká pomatená, asi podobně jako Kukul sám. Tak sedím při svíčce, ani jsem nemohla poslechnout rádio (to je směšná stížnost) a holčičky, rozjívěný novou situací, usnuly až v deset. Ale musím se vrátit ještě k minulému týdnu. Absolvovaly jsme takovou přímo masivní návštěvu – Věra se svým mužem a Sárkou, Marian s rodinkou a dr. Zbyněk. Proběhlo to docela dobře, podrobnějc referovat nemám teď sílu. Dr. Zbyněk Tě moc pozdravuje a jeví o Tebe velkou péči. Dověděla jsem se ale jednu důležitou věc, že totiž už asi rok je v platnosti zákon, podle kterého se trvalý pobyt neodhlašuje, ruší se přihlášením nového trvalého pobytu. Je ostuda, že jsem si na to nevzpomněla, když jsme spolu mluvili, tenkrát jsem to četla, ale úplně mi to nějak propadlo paměti. Mně se tím zjištěním teda silně ulevilo, měla jsem hrůzu z Tvé cesty do Prahy, hlavně ze zařizování, které by Tě tam čekalo. Taky si myslím, že v pondělí se budeš muset už hlásit v Telči, ale to Ti řeknou přesně při výstupu. Takhle můžeš jet do Prahy rovnou a s časem do prvního hlášení si to zaříd' podle potřeby, my Tě budeme doma pokojně očekávat.

Teď už je středa, elektrika je spravená. Kukulovi jsem křivdila, byl to vadnej drát u Ládi na střeše. Zdeněk Tě pozdravuje.

Dopoledne jsem byla v Jihlavě nakupovat do balíčku, chci ho poslat v pondělí, abys ho měl na svátky. Mám už všechno kromě čabajky a gau-loisek. Pro čabajku bych musela asi do Maďarska, v českých zemích se už dlouho nevyskytuje, a gauloisky se prodávají pouze ve francouzské prodejně v Praze, a to jenom někdy. Má je v sobotu přivést jeden Jeníkův kamarád, kdyby ne, napíšu o tom ještě Amálce. Holky se rozhodly přenechat Ti jednu islandskou čokoládu, je sice trochu rozbitá (taková už přišla), ale vynikající jakosti. Že by z Tebe měly bejt nějak zklamaný, to je opravdu ani nenapadlo, ani nemohlo, jsou moc vděčný i za málo a hlavně jsou rády, že tatínka mají. Já jsem trochu sklíčená byla, ani ne tak z Tvé podrážděnosti, ale z okolností, které ji způsobily. Už je toho všeho tak akorát, doufám silně, že v tom směru máme svůj příděl už vyčerpanej. Tvoje výtky ovšem byly oprávněné, jenže jak známo, člověk na všechno nestačí. Až se vrátíš, shledáš určitě spoustu dalších nedostatků.

Moc mě potěšilo, že chceš k výstupu Mejlu, to on bude moc rád, musím to honem vykorespondovat. Ach jo, co já musím honem všechno ještě vykorespondovat, z toho šedivím asi nejvíc.

Odpoledne tady byla parádní bouřka, zapůsobilo to na mě velmi povzbudivě, po těch mrazech to byly nepopsatelně krásný zvuky a vůbec podivuhodná situace. Bavily jsme se při tom s holčičkami o kulových blescích,

o tom ještě nikdy neslyšely, a tak vymejšlely způsoby, jak před takovým uniknout. Nejspolehlivější se jim zdálo utýct do koupelny a zavřít se tam na obrdlík. Moc se na Tebe těšíme, jsme pořád v duchu s Tebou. Miluju Tě a líbám.

Tvoje Juliana

316 • J 156 • 152

2. 4. 85

Ahoj můj miláčku,

nejdřív Ti posílám něžnou pusinku. Sedím nad papírem a chce se mi strašně spát. Holčičky teď už definitivně upustily od odpoledního spánku a je to mnohem intenzivnější život bez té pauzy, bude mi chvilku trvat, než se na to adaptuju. Večer krásně usínají a to je velká výhoda, jenže já jsem se zatím dřív spát ještě nedostala, musela jsem pořád psát, až se ze mě kouřilo. Nejhorší dřina byl dopis Amálce, kromě všech instrukcí, musela jsem odvrátit přítomnost Jiřího u výstupu a taky jsem se pokusila vysvětlit, že by bylo lepší, aby přijeli už na 1. 5., nikoliv na 9. Taky jsem odeslala dneska balíček, mrzí mě, že bez gauloisek. S těma jsem to zvorala, měla jsem napsat hned Suzette, ta by je byla asi sehnala, jenže to je to moje zpomalený vedení, napadlo mě to až teď. Nakonec jsem přibalila navíc ty datle, všimla jsem si, že mají záruční dobu jen do dubna 85, a taky mi připadalo docela pěkný, že budeš mít na Velikonoce ovoce z té země.

Teď už je středa, dopis bude hubenej. Mám k vyřizování ještě nemožnou spoustu velikonočních gratulací, stejně přijdou na místo určení až po svátcích. Ta sestřička z Islandu píše francouzsky, a tak jsem se až teď dověděla, co píše, Gabriel je hrozně línej na překládání. Naši adresu jí dal nějaký Petr, náš krajan žijící na Islandu, a vypravoval jí o nás dost podrobně, nevím vůbec, kdo by to mohl bejt. Holčičky jsou teď silně zaujatý slovem „františkánka“, hrají si na ně a mají z toho velkou legraci, i já; F. dneska přišla s dekou přehozenou přes hlavu, tvrdila, že je františkánka a že se jí zrovna narodilo miminko. Jinak užívají nadšeně jarního vzduchu, jsou pořád venku, teď už i po večeri, to je hned jinej život. Zjistily, že můžou už samy pumpovat, a tak mají novou práci s vodou. Já taky pilně pracuju, abychom měly domeček na svátky v pořádku. Miluju Tě a líbám.

Tvoje Juliana

P. S. Dneska přišel lístek od Radima, pamatuje na Tebe. Také dopis od Petra K., na Zelený čtvrtek odchází na vojenské cvičení a pozdravuje Tě.

F. se zdálo, že Ti posílala velikej balík čaje, väčší, než je sama, takže ho nemohla unýst. M. se zdálo, že z chlíva vyšel kúň a svezl ji.

KLUCIS POMLÁSK NÁM NAPLÁCAJÍ

317 • J157 • 153

Ahoj můj miláčku,

tak Ti posílám velikonoční pusinku. Doufám, že popíjíš zelený čaj a ochutnáš izraelské datle. My jsme před chvilkou skončily s malováním vajíček, moc jsem se při tom těšila, že příště už je budeš s holčičkama malovat Ty, to si spolu moc pěkně vyhraje. Jsem už tak zaujatá těšením na Tebe, že nevím honem, co bych psala. Ráno jsme měly velkou radost ze stáda beránků v kostele, začlenily jsme tam zase zajíčka, koupěného v samoobsluze, Anna byla tak hodná a oblíkla nám ho do krémového svetru.

7. 4. 85

Teď už je úterý, pomlázka proběhla pěkně, až na závěr se to trochu pošramotilo. Když jsme se vracely večer domů, u Hasičáku za náma vyběhla paní Pražáková a mermomocí nás zvala dovnitř, že u nich ještě nikdo nebyl a že s něma musíme chvilku posedět. Holky byly zvědavý a mně jí bylo líto, tak jsme šly. Pan Pražák byl silně namazanej a úplně neúprosně mi vnutil dva panáky nějaký příšerný kontušovky. To byla právě ta chyba, jinak by to bejvalo bylo docela dobrý posezení; holčičky pěkně besedovaly a vůbec se chovaly překvapivě vzorně. Tak jsem z nich měla radost, až když jsem je uložila, udělalo se mi načisto zle, že jsem nemohla ani psát. I dneska jsem ještě praštěná a vůbec se mi to nelíbí, už na ty kocoviny nejsem nějak způsobilá. Až se pořádně vyspím, budu pokračovat v líčení velikonočního pondělí. Na Velkej pátek přišel velikej balík z Kanady, je lehoučkej a odesílatelem je P. Wilson. My ale nevíme, co v něm je, víme jenom, že je pro Tebe, a tak jsme se rozhodly, že si ho rozbalíš sám, holčičky Ti pomůžou. Paulovi pošlu zítra telegram, napsat mu můžeš už taky sám.

Teď už je středa a máme to přesně za měsíc, začínám z toho bejt už dost rozechvělá.

Ještě to pondělí. Proběhlo podobně jako loni, jenom nějak veselejc. Holčičky byly spokojený, našviháno dostaly pořádně, už od rána se trousili kluci s pomlázkami. A v kostele jsme se dočkaly velkého překvapení; pan farář závěrem požádal, aby všichni vycházeli hlavním vchodem, nikdo určitě nechápal proč, ale poslechli. Potom se od vchodu začal ozývat neobyčejnej halas, a když jsme přišly blíž, nevěřila jsem svejm očím; stál tam pan farář v rochetě s pomlázkou a vyplácel zvesela všechny ženský. Zaznamenávám to jako historickou událost, jistě se to ještě nikdy tady nestalo. Příbuzný nad tím trošku ohrnovali nosy, ale normální ženský byly moc potěšený, až dojatý, tak dobrou náladu jsem před kostelem nikdy neviděla. Víím, že je to zvykem u evangelíků, ale to jsem příbuzným neprozradila. Nám se to líbilo, holčičky byly nadšený, pan farář si na nich nechal zvlášť záležet.

Potom kolem poledne přišla už taková tradiční sestava velkejch koledníků – Pepa K., Milan M., Honza Dohnal, se svými syny. To bylo taky příjemný,

měla jsem na svátky dobré víno z hustopečských sklepů, tak jsem je pohostila, kluci si zatím hráli s holkama v pokojíčku.

Jinak další víno přiveze Petr B. k Tvému příchodu. To uzžený jsem dala na starost Pepovi, rád se toho ujal. Pilaře jsem sice několikrát už potkala, ale neměla jsem odvahu mu o tom říct.

Dostáváme zase množství velikonočních gratulací, vesměs jenom z Evropy, sentimentální Amerika se ozývá jen na Vánoce. A z N. Zélandu naše neutuchající přítelkyně Margareta, té jsem zatím německy oznámila, že jí napíšeme víc, až se vrátíš.

I sestřičce na Islandu, čeká Tě spousta korespondence. A my na Tebe s láskou čekáme. Modlíme se za Tebe zvláště intenzivně a jsme pořád v duchu s Tebou. Posílám pusinky od holčiček a líbám Tě něžně.

Tvoje Juliana

318 • M 65 • 67

Valdice 8. dubna 1985

Moje milá,

je pondělí, Boží hod velikonoční, odpoledne. Moc toho nenapíšu, za 32 dní už se uvidíme, tak jen snad opravdu, abyste věděly, že jsem živ a zdrav. Stejně mám takový pocit, že se nejsme moc schopný spolu domluvit, jako by komunikace nějak vážly. To, že mi sděluješ jako „jednu důležitou věc“, že se trvalý pobyt neodhlašuje, ale ruší přihlášením nového trvalého pobytu, je jistě pozoruhodné; ale není to v platnosti rok, jak se domníváš, spíš asi deset let, pět rozhodně. Není mi ostatně jasné, co s tím mám co dělat, já trvalý pobyt v Praze rušit nehodlám, rozhodně jsme o tom spolu nemluvili nikdy, ani o návštěvě. To jsou zřejmě taje ženské logiky, a fakt se do toho nechci pouštět, nějak to rozebírat. O tom, jak má vypadat výstup, jsme spolu mluvili na týhle i předchozí návštěvě, a jestli Ti dobře rozumím, chceš zase, abych jel napřed do Prahy. Máš „hrůzu“ z mojí cesty do Prahy v pondělí, ale „hrůzu“ z cesty do Prahy v pátek bys neměla, nebo co, já tomu zkrátka nerozumím. Jelikož mám trvalý pobyt v Praze, tak se *musím* hlásit k dohledu (ten zákon o něm jsi mi jistě neopatřila, jak jsme byli domluveni, radši se na to ani neptám) v Praze – ostatně mám tam doklady – a teprve si ho nechat přenést do Telče, jelikož ve Staré Říši hodlám bydlet. S Tebou, miláčku. Ale nehodlám se tam trvale hlásit, i když tam pravděpodobně trvale bydlet budu. Slovo trvale má pro mne příchuť něčeho definitivního; já za svoje město

dneska považuju Prahu. Stejně (tak)* jako můžu dělat celej zbytek života nádeníka, ale nebudu si kvůli tomu dělat např. výuční list kopáče. Protože je to pro mne provizorium, i kdyby trvalo celej zbytek života. Měl jsem za to, že je v těchto věcech mezi námi jasno.

Za balíček děkuju, dorazil těsně před svátky, což bylo Tvým přáním, abych ho měl na Velikonoce, nu, viděl jsem ho, ale ještě ho nemám. Že ho pošleš až skoro tři neděle po návštěvě, to jsem věru nepředpokládal, je to asi i moje vina, že jsem Ti neřekl při návštěvě, abys ho poslala tak do týdne; vycházel jsem z toho, že víš, že mám výstup v květnu, tak že ho pošleš co nejdřív, jinak by to bylo samozřejmě jedno. No nic, mě nenapadlo, že Ti to mám říct, a Tebe zas nenapadlo atd., je to taková spirála, nebudu ji zamotávat. Trochu jsem se na Tebe zlobil, ale už se nezlobím, dočetl jsem včera Léona Bloye, a při té četbě jsem si umiňoval, že musím víc v sobě zpracovávat svůj vztek, i kvůli holčičkám, aby netrpěly svým vzteklým tátou. Takže je to zpracovaný, a pokud to tenhle dopis zdánlivě vyvrací, jsou to jen bublinky zbylé z papiňáku mých zuřivostí. To víš, tady je to obtížnější, protože se nic nemůže ventilovat normálně, všechno v sobě člověk donekonečna dusí a rozpatlává. Víím o sobě dobře, že jak jsem v lecčems velkorysej, dovedu si taky neuroticky hysterizovat malichernosti, nebudu Ti zase říkat, abys mi to odpustila, ale budu na tom, v sobě, doufám, pracovat.

Mimochodem, že se ještě vracím k tomu Bloyovi, víš, že jsem k němu měl vždycky averzi, ale asi se jí zbavím. Přečetl jsem tu Chudou ženu (vyšlo ve Vyšehradu), a mám teď o Bloyovi jinou představu, než jakou jsem si o něm vytvořil. Říká mnoho věcí, s kterými souhlasím z duše. Teď před výstupem hodně čtu, přečetl jsem Márqueze Podzim patriarchy, teď čtu Waugha; a objevil jsem tady nádhernou knížku, máchovské studie od Eisnera, vyšlo to v pětáctyřicátém, musím si to venku sehnat, možná že to budou mít u F. v knihovně?

Myslím, že jsem Ti zapomněl napsat, že jsem viděl – asi 4 dny před sv. Řehořem – přilétat čtyři čápy. Bylo to nádherné, viděl jsem to prvně v životě, naplnilo mě to povznášejícím pocitem. Zjišťuju, že jsem na čápy nějak zatížen, ale do básně jsem je tentokrát nevrazil, nepíšu nic, jenom tkám přediva snů, co budu dělat, až se vrátím.

Jinak, na Kukala nenadávej, pokud jde o elektřinu, měli bysme mu bejt vděčný, že nám to udělal, a udělal to dobře, ty strašidelný akce, který se tam dějou, nejdou na jeho vrub. Holčičkám děkuju za kresby, i za čokoládu (i když ji ještě nemám, ale to jim neříkej); od posledního svýho dopisu jsem dostal Tvoje 150 a 151, před svátky jsem dopis nedostal. Porad' mi, co bych měl holčičkám koupit, z čeho by tak asi měly radost, kdybych jim dovezl, nemám

* Škrtnuto.

o jejich potřebách a přáních moc představu. Ulevilo se mi, že ze mne nebyly holčičky roztrpčený, až přijedu, tak jim co nejdřív vyrobím nějaký pohádky.

Možná, že bych ještě něco napsal, ale brání mi v tom kromě mý celkový připitomělosti rádio, žvanění vůkol, a taky netrpělivost způsobená blízcím se výstupem. Miluju Tě, a jestli se na Tebe někdy zlobím, tak „con amore“.

Pohlad' holčičky, za měsíc je už pohladím s Tebou. Líbám Tě potichoučku,

Tvůj Martin

P. S. Marta bude mít narozeniny, tak to ji pak pohlad' ještě zvlášť.

319 • J158 • 154

14. 4. 85

Ahoj můj miláčku,
tak mi zbejavají k napsání už jenom tři dopisy, to je vskutku vzrušující po-
myšlení. Že si budeme spolu tady u stolu povídat, nedovedu si to zrovna ani
moc představit, ale těším se na to moc. Dneska byla krásná neděle; v noci
pršelo a nevěděla jsem o tom, tak jsem se ráno divila slunci, jak úžasně zářivě
vychází, a vzduch byl tak čistej.

Chtěla jsem pokračovat ještě v líčení neděle, ale je už pondělí a přišel Tvůj
dopis. Po prvním přečtení mi bylo dost uboze, teď už je to lepší. Opravdu se
naše dorozumívání nějak zašmodrchalo, nejspíš to souvisí s tím, že začátky
a konce bejavají vždycky nejobtížnější, věřím, že se to zdárně rozmotá. O ba-
líčku se radši nebudu vůbec zmiňovat, to mě trápí nejvíc. Jinak ohledně
Tvého trvalého pobytu v Praze jsem nikdy neuvažovala tak, že by sis ho
měl dobrovolně zrušit, myslela jsem jen, že po dobu ochr. dohledu to bude
nutný. Nevím to jistě, ale sama jsem si to nevymyslela, že totiž ochr. dohled
může být vykonáván jen v místě trvalého bydliště. Ten zákon v ruce nemám,
ale mám ho pro Tebe slíbenej ze dvou spolehlivejch míst, od Vaška a od Lu-
thera, takže určitě bude. Ostatně, jedeme ve středu do Vyskytný, na dávno
plánovanéj výlet, takže se dovím, jak to je, a hned Ti to napíšu. Z Tvé cesty
do Prahy strach nemám, měla jsem strach z vyřizování tam a z odjezdu hned
po příjezdu. S rozumem to nic společnýho nemá, je to neurotickej symptom,
kterýho bych se ráda zbavila a kterýmu Ty se nemáš co divit, protože jsi ho
do mě sám zabudoval. Jinak bych byla samozřejmě úplně nejradši, kdybys
přijel už v pátek, (...) * chtěla jsem Ti jenom poskytnout volnost v rozhod-
ování. Jenom se ještě musím zmínit, že by bylo moc dobře, abys přijel, dokud

* Následující řádek přeškrtnán spirálkami.

holčičky budou vzhůru, chodí spát v osm. Je to asi zbytečná připomínka, tak promiň. Jinak co jim máš přivízt, to je jednoduchý, stačí nějaká čokoláda, bonbony nebo žvejkačky, to jim přijde vždycky k chuti. Akorát, bonbony ani žvejkačky nesmí bejt [...] z obou mají [...]. Stejně bude ten den zavříno, kromě hospod, tak toho moc nekoupíš. Holčičky často vymáhají, abych počítala, kdy už přijedeš, ale protože umí samy uvědoměle počítat jen do pěti, co je nad to, zdá se jim moc dlouho. Tak jsme to dneska zjednodušily na tři neděle, to je pro ně přehledný, ale i tak F. netrpělivě vykřikovala, že už se Tě nemůže dočkat. Ona je vůbec s trpělivostí dost na štíru, třeba při oblíkání miminek je M. většinou mnohem trpělivější. F. se rozzuří hned při prvním nezdaru, dneska když jsem ji z toho kárala, komentovala to pozoruhodně: „Já jsem měla trpělivost velikou, až potom se mi pokazila.“

Teď už je středa, vejlet byl pěkněj. Posezení klidné, ale až moc, paní Lito-miská se celou dobu nehnula od stolu a komunikace trochu vázla, dělá prej to vždycky, je s ní potíž. Honza na mě udělal výrazně dobřej dojem, je takovej pokornej a moudrej. Jinak ohledně trvalého bydliště v Praze si myslí, že to nebude proveditelný, protože trvalý pobyt nesmí být formální. Takže bys měl vlastně dva dohledy, jeden v Praze a jeden tady, to bys toho s náma moc nenabydlel. Musel bys v Praze taky žádat o náhradní ubytování a to víš, jak probíhá. A vůbec, jak jsme probrali situaci, vypadá tak, že jestli nebudeš normálně pracovat, rodinnýho života si neužijeme. Trestní kodexy už mám. Pro případ komplikací při výstupu číslo na Petra B. – Horní Dubenky, 905 296, je ochotnej pro Tebe kamkoliv dojet, kdybyste se nějak minuli s Vaškem. Zbyškovi jsem už napsala, teď musím ještě Pavle kvůli Mejlovi, poznamenala jsem to zatím jen do velikonoční gratulace, a ještě Vaškovi musím napsat. Ságlovi vyšla kniha – Jihočeská krajina, dědeček mi ji včera přivezl z Jihlavy, je pěkná, pošlu ji do Kanady. Holčičky byly na výletě moc hodný, mají tam kočku, tak si s ní hrály. F. potom říkala – „Nám se moc líbí takhle jezdit do jinejch domů.“ Zjišťovaly, kde tam mají kuchyň a kde pokojíček. Strejček Honza se jim taky líbil. Tak miláčku, doufám, že to všechno dobře dopadne.

Miluju Tě a líbám.

Tvoje Juliana

320 • M 66 • 68

Valdice 28. dubna 1985

Milá Juliánko,

tak tohle je poslední dopis odtud; uf! Zdá se, že jsme to zlezli, ty hory času – a zdá se, že nové obtíže jsou před námi, jak naznačuješ v posledním

dopise. Jak to říkal Brecht: „Za námi leží obtíže hor. Před námi leží obtíže rovin.“ Ale teď si tím hlavu lámat nebudu, miláčku, budeme to řešit už spolu, venku. Samozřejmě že si vás chci užít – nebo „nás“ si užít, přesnějc, ale taky si nehodlám nechat nic líbit. Tak uvidíme. Holčičkám řekni, že stejně jako ony chtějí počítat, za jak dlouho přijedu, že i já počítám – vcelku se mi existování zredukovalo na počítání; a nic jiného ani nejsem s to napsat – dneska je to za dvanáct dní, je neděle večer, zítra to bude za jedenáct dní. Myslím, že až půjdu odtud, budou hlohy aspoň nasazovat na květ, bude-li teplo; rád bych je na rozloučenou viděl narůžovělé.

Dostal jsem v pořádku dopisy 152, 153, 154 – mám radost ze stetsona, z toho, jak pěkně jste prožily Velikonoce a vůbec; Amálce děkuju za gauloiskový pozdrav. Kdo by měl bejt z našich přátel na Islandu, nemám rovněž tušení. Tak jako tak je to sympatická země.

Myslel jsem, že do tohodle dopisu napíšu kusy té pohádky o kohoutí hu-dební škole, ale spíš si to budu pamatovat, a venku ji konečně dodělám. Na soustředění je to tady furt stejný, ale hodně teď před výstupem čtu, Breta Harta; F. X. Šaldu, teď zrovna Virginii Woolfovou.

Miláčku, ten poslední tejděn už mi dopis nepiš, pošta se rozděluje v pátek, to bych už stejně nedostal. Všechno už si povíme, má lásko. Teď napíšu taky něco pro holčičky:

FRANTIŠKO A MARTO POČÍTÁM DNY A TĚŠÍM SE NA VÁS. VÁŠ TÁTA

Tak jim to přečti a ukaž, že je to dopis pro ně. Dneska tady průběžně chumelí, úplný sedláci padají, jak o Vánocích. Doufám, že se do výstupu oteplí, rád bych se vykoupal. O tom, že Ságlovi vyšla kniha, vím, sklízí pochvalné recenze v Mladé frontě i Rudém právu, jak sis asi taky všimla.

Spíš asi strach z toho, co bude venku, nemám. Přišel jsem na to, že nejdůležitější je najít rytmus vlastního života, a neměřit ho životem okolí. To bych pořád něco doháněl, a to nechci. Snad to nucené usebrání někde někomu k něčemu bude. Rozhodně se těším na to, až si obléknu kabát po starym Šenyklovi, na hlavu nasadím klobouk a půjdu s vámi do kostela na mši. Tam si u Pána Boha vyprosíme, co bude dál. Pozdravuj babičku s dědečkem, ostatní už pozdravím osobně. Holčičky za mne naposled pohlad', pak už si je taky pohladím sám. Přijedu za světla, snad se to dá chápat i symbolicky.

Miluju Tě a líbám,

Tvůj Martin

ten paragraf 100, ale to už asi víš od Petra, s kterým je advokát ve spojení. Takže napřed to byl útok na státní orgán, pak pobuřování, pak to pobuřování nebylo a teď to zřejmě zas není útok na státní orgán. No, já si tím rozhodně lámat hlavu nemíním. Horší je, že nemám nic pro holčičky, tady v tom prostředí zcela amúzickým nic nezplodím, jak je vidět. Copak dostaly holčičky pod stromeček a jak jste vůbec prožily (jste tam samý ženský) Vánoce? Aspoň za mne pohlad' holčičky po hlavičkách; budu se těšit, že bych od vás mohl po Novém roce dostat nějakou zprávu. Dneska je sv. Štěpána, ale datum tam musím napsat zase zítřejší. Pozdravuj babičku, Jeníka, Magdu atd. Líbá Tě Tvůj

Martin

328 • J 3 • [3]

3. 1. 89

Milý Martine,

tak už je Hod boží vánoční. Před svátkama jsem nebyla schopna Ti napsat, moc práce bylo a večer jsem musela usilovně psát děkovné dopisy. Dostaly jsme spoustu balíčků i jiných zásilek, ještě to ani nemám všechno vyřízený. Kromě toho chodily pořád nějaký hlášky, že budeš propuštěnej, a tak se mi nechtělo zbytečně plejtvat energií. Tyhle zmatky vyvrcholily ve středu před svátkama, kdy přišel Pepa Tě přivítat s nějakou domácí konzervou v ruce. Byl úplně vyjevenej, že tady nejseš, a tvrdil, že ráno slyšel, že jsi už v úterý v jednu hod. byl propuštěn z vazby. Dovedeš si představit, jak mě to ukrutně rozčílilo; hned mě nezadržitelně napadlo, že místo abys jel domů, sedíš někde v hospodě, nebo co. Vztekala jsem se na Tebe až do devíti, kdy jsem se dověděla, že byl propuštěn Tvůj spoluobviněný.

Teď už je zase středa. Na Štěpána přijeli D. a včera jsem musela vyřizovat ještě korespondenci. Dneska mi s tím pomohla trochu Františka, napsala podle diktátu dopis Vaškovi H. – dostaly od něj každá přání k Vánocům. Ivan L. mi poslal pěknou pohlednici vydanou RR Editions – Série 1: spisovatelé. Seš na ní Ty sám a koukáš na mě teď melancholicky v letním tričku. Ivan tam vyjadřuje naději, že u štědrovečerní tabule budeme kompletní. O tom, jak proběhl Štědrý den, Ti budu psát zítra, teď mám cestovní horečku, protože ráno vyrážíme na prázdninový výlet do Jihlavy. Prázdniny si moc pochvalujeme, hlavně rána jsou krásný. Marta neuvěřitelně ztloustla za těch pár dní, z toho je vidět, jaký starosti jí ta škola dělá. F. neztloustla vůbec, protože moc čte. Včera jsem ji přistihla nad knížkou ještě v půl jedenáctý a říkala, že byla „tak zaštouchaná“ do toho čtení, že zapomněla usnout.

Tak už jsme doma z Jihlavy, všechny moc šťastný, že jsme z toho hrozného místa vyvázly. Marta po vyskočení z autobusu říkala, že kdyby tam byla ještě o hodinu dýl, asi by se udusila. I tak považují výlet za úspěšnej, nakoupily si spoustu hloupostí, který prej nutně potřebujou, a smysluplně jsme koupily lego a čaj.

Teď už je zas pondělí 2. ledna. /.../ Pepa když Tě byl přivítat, našťípál dřeva slušnej kopec, až dodneška vydrželo, kromě toho spravil sekeru (koupila jsem novou), byla strašně tlustá a těžká a on z ní udělal sekeru, která štípe sama. Takže s tím, jak řeším štípání dřeva, si nedělej starosti. Ani s ničím jiným, žádné vážnější starosti tady nemám, akorát o Tebe. Budu muset napsat advokátovi, aby mi sdělil, jak se případ vyvíjí. Petr K. slíbil, že tam zajde, nikdo se zatím neozval. Honza Plucka zato si počíná až neuvěřitelně dobře. Dana a Saša Tě pozdravujou, budou mít práci s mluvením. Zemřel F. Šmejkal, 26. 12. měl kremaci. Z autoškoly se ptali, jestli to mají zrušit, musela jsem vzkázat, že ano. Holky jsou zdravý a veselý, na Štědrý den byly poprvé v životě na půlnoční, moc se jim to líbilo. Až napíšu několik bezodkladných děkovných dopisů, budu Ti hned zase psát. Zatím Ahoj, je mi po Tobě smutno. Líbám Tě

Tvoje Juliana

Milý tatínku my tě moc pozdravujeme i babička. A také kocour.

Ahoj

Marta

Františka*

329 • J 4 • 4

18. 1. 89

Milý Martine,

zrovna když jsem odesílala svůj poslední dopis, přišel dopis od Tebe z 12. 12. Potom zakrátko další a povolenka. Balík už mám připravenej, zítra ho odešlu.

Včera, v pondělí 9. 1., nás postihla taková menší pohroma – musela jsem odvézt Františku se spálou na infekční oddělení v Jihlavě. Řadí to tady ve škole, F. je pátej případ. Ráno se zuřivě škrábala a objevily jsme na bříšku takovou drobnou červenou krupičku. Přestože vím, že je tady spála, vůbec mi ta hrozná myšlenka nepřišla na mysl a domnívala jsem se, že jsou to zárděnky nebo jen nějaká vyrážka. Teplotu neměla, tak jsem dost bezstarostně

* Pozdrav od dcer napsán svisle po levé straně dopisu.

jela zavolat paní Sejrkové, abych se s ní poradila, co to může bejt. Ta se taky domnívala, že to není nic vážnýho, nejspíš nějaká alergie, ale že sem přesto pošle doktorku. Cestou z pošty mě ale zničehonic přepadla myšlenka na spálu, honem jsem zašla k Vetchejm, jejich Lukáš to už měl, potvrdili mé podezření, takže jsem se celá zničená vlekla domů. Měla jsem hroznej strach, jak to F. snese, ale ukázala se mnohem statečnější než já. Zpočátku se sice trošku lekla, ale rychle se vzpamatovala a začala se úplně rozumně připravovat na pobyt v nemocnici. Doktorka byla ohlášená až na 2 hod., takže jsme měly čas se s tím smířit. Marta, chudinka, když přišla ze školy a dověděla se, co se děje, byla nešťastná, ale taky docela statečně pomáhala F. při vypravování. Když přijela doktorka, napsala po letmém pohledu jen lístek na hospitalizaci. Magda nás tam odvezla, příjem proběhl dobře, F. se jenom moc divila pyžamu, které vyfasovala, a velikánským pantoflím. Já jsem se zas divila mladé doktorce, která F. přijímala. Tak naivní děvče jsem už dlouho neviděla. Naštěstí nebyla nafoukaná, takže jsem se na ni nezlobila. Trápila mě s anamnézou, že tam nemá co psát do těch rubrik, když neměla vážné choroby ani nebyla v nemocnici. A dovršila to otázkou – „A jak to, že je tak bledá, když je to tak zdravý dítě?“ Nesměle jsem poznamenala, že to bude asi od té spály, přijala to souhlasně, že to asi tak bude.

Ted' už je čtvrtek, včera jsme s Martou byly na návštěvě v tom smutným infekčním baráku, kterej znáš. Po delším bloudění po pavlačích jsme konečně objevily Frantinou tvářičku, přitisknutou na sklo. Rozzářila se jak sluníčko a hned se ptala, jestli jsme jí něco přivezly. Celou dobu se smála a vypadala už docela zdravě. Otevřela hned trošku okno, říkala, že se to nesmí, ale že tam stejně nikdo není, takže jsme jí mohly dát pomeranče a čokoládu. Sestavu tam má chvála Bohu dobrou, samí malí kluci, ona jediná holčička, připadala mi jak Sněhurka mezi trpaslíkama. Bylo vidět, že k ní mají patřičnej respekt. Vypadá to, že to tam snáší líp než my tady, nám je hrozně smutno. Je nás tady hrozně málo. M. je chudinka a mě trápí taková sklíčenost, že jsem to snad jakživ nezažila. Cítím ted' ještě mnohem víc, jaká je to bída, když je člověk na všechno sám. Radši se tím už nebudu zabývat. Ted' už je pátek a zítra ráno jedeme pro Františku, a tak ten ponurej tejden snad dobře skončí. Pojedeme s Pepíkem Pavlíkovým, sám jednou večer přišel a nabídl ochotně až horlivě, že nás tam odveze, tak jsem moc ráda, že nemusím prosit VelkoKarlu.

Ted' už je neděle a chybíš tady už jen Ty, Františku jsme včera šťastně dovezli. Je strašně vyhublá, ale tak plná radosti po přestálé zkoušce, že to hned rozproudilo život v celém domě. Zítra Ti něco připíše.

Jinak se tady nic zvláštního snad ani neudálo. Ze spousty korespondence, která došla, je nejexotičtější lístek z Japonska od PEN klubu a včera přišla pohlednice veliká od Čarlího a Aleny z Perthu – Čarlí tam mimo jiné píše, abych Ti vyřídila, že Ti zakazuje bejt zavřenej. No, tak nevím, chybí návod

k použití té instrukce, v souvislosti s modravým mrakodrapovým zálivem na pohlednici to zní všelijak.

Luciana poslala velikej balík plnej různých svetrů, jeden je pro Tebe, ale nevím, jestli se Ti bude líbit, je světlešedej. Jsem už z tohole dopisu nešťastná, že ho nemůžu pořád dokončit. Jsem večer hrozně ospalá, to divný počasí, a navíc mě poslední dny vždycky tak ochromí rádio, že jen bezradně sedím a nevím, co sdělitelného napsat. Taky mám strach, že Marta dostane spálu. Její kmotřík, chudák, měl v sobotu svatbu, možná jsi dostal oznámení, dneska se dovidám, že si manželského života moc dlouho neužíval. Taky Dana není doma, ani sv. dramatik. Dneska je svátek sv. Antonína Poustevníka, toho, co byl tolik pokoušenej, byla jsem po delší době v kostele, tak jsem moc ráda. Holčičky dostaly dodatečnou vánoční nadílku od Jakuba – dvě úžasně vymóděný panenky (ty dospělý) s množstvím rezervních botiček, šatiček a všeho možného příslušenství, čekalo to tady na F., když se vrátila z nemocnice, tak měla velikánskou radost. Všechny ty silné zážitky na ni tak zvláště zapůsobily, že přestala koktat, mluví teď skoro bezvadně. Možná je to také pangamínem, který užívá už delší dobu, přivezl nám ho Michal Dus pro Tebe do balíčku, usoudila jsem, že Ty ho tolik nepotřebuješ. Balíček jsi snad v pořádku dostal, peníze jsem posílala myslím 5. 1. Foťák jsem už dávno dala do igelitového sáčku a do skříně.

V sobotu se objevil Víta, žádné zprávy o Tobě nepřivezl, ví toho pokud možno ještě míň než já. Ten paragraf 100 mě vylekal a zarmoutil, pořád ale doufám, že se to vyklube nějak dobře, je to teď znova všelijak zamotaný. Tak zatím Ahoj.

Líbám Tě a miluju

Tvoje Juliana

Milý tatínku tak sem moc ráda že sem se vrátila z nemocnice. Měla sem tam hroznej hlad teď už začínám tloustnout, protože nechodím do školy.

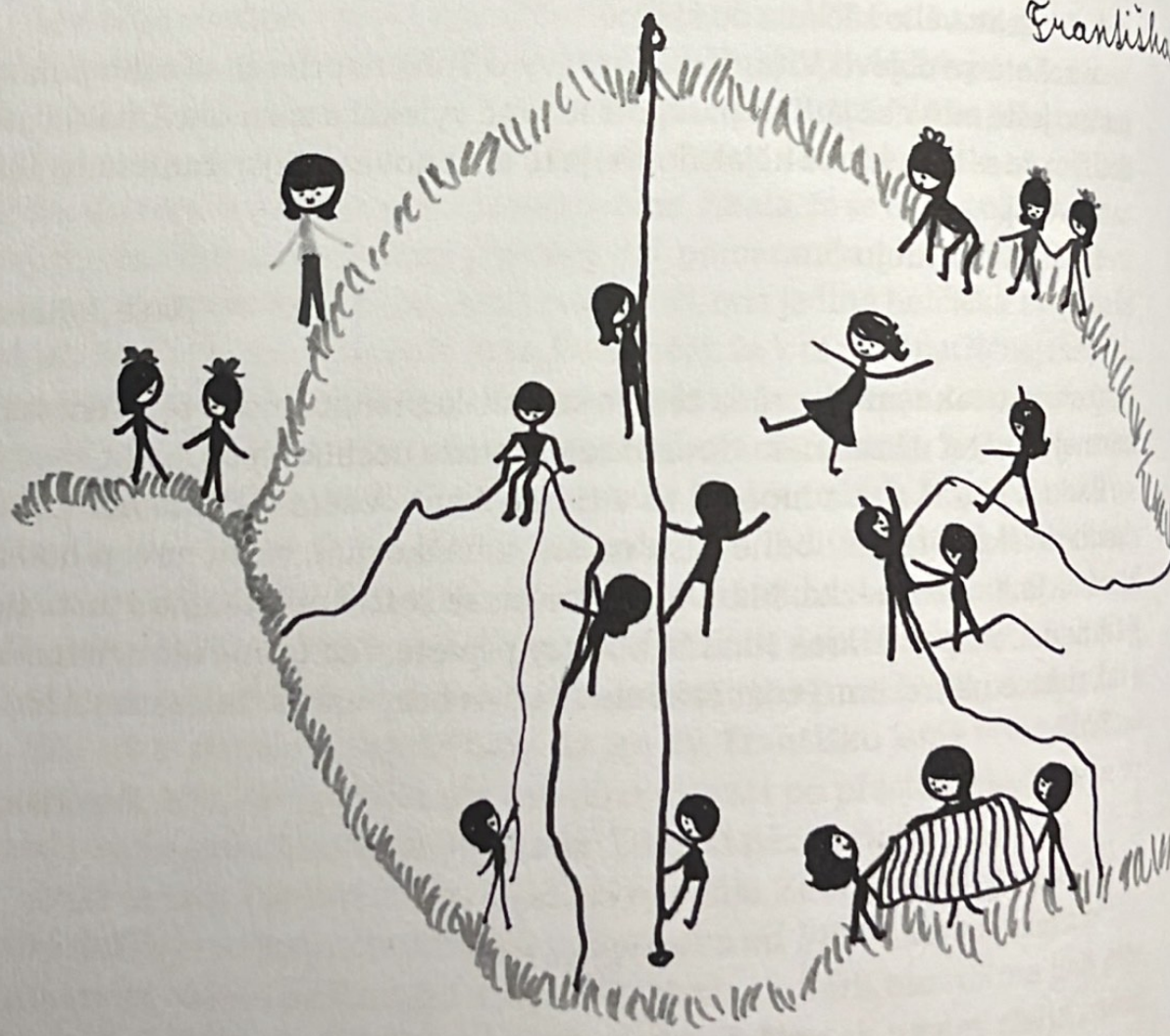
Budu doma 14 dní a moc mi to v tí hlavě zní. A sem ráda, že nemusím chodit do školy. Mám hodně času na šití a háčkování. Mám novou holku která se jmenuje Anežka. Mám nový stolek se šesti šuplátkama Marta ho ještě nemá, ale pan Marek říkal že ho brzy přiveze. Teď už mě nic nenapadá a tak ti něco nakreslím. Pořát čekáme že už se brzy vrátíš. Tak zatím Ahoj

Tvoje

Františka

Milý tatínku tak sem moc ráda že sem se vrátila do nemocnice. Měla sem sam hrozný hlad teď už mám nám sloužnou, protože nechodím do školy. Budu doma cca 14 dní a moc mi to v sí hlavě není. A sem ráda že nemusím chodit do školy. Mám hodně času na sí a háčkování. Mám novou holku která se jmenuje Aniška. Mám nový stůl se šesti pláškama. Marta ho ještě nemá, ale pan Marek říkal že ho brzy přiveze. Teď už mě nic nepadá a tak si něco nakusím. Pořád čekáme už se brzy vrátíš. Tak zatím ahoj

Svoje
Eraniška

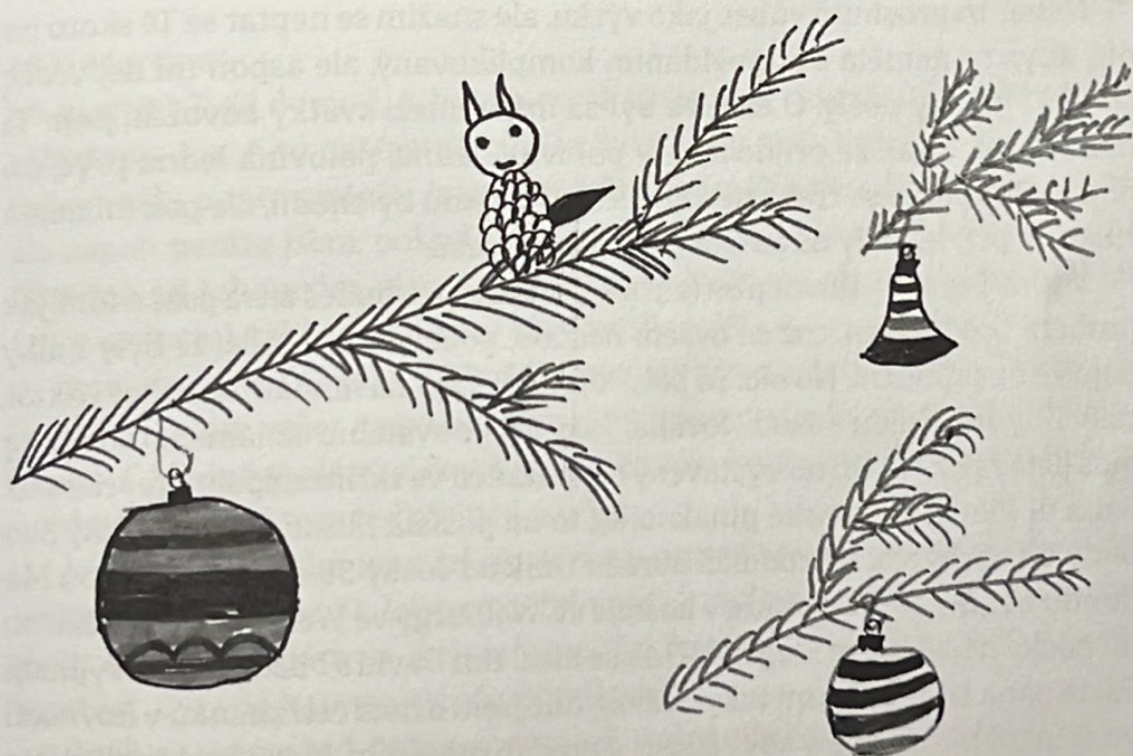

Milý tatínku jsem moc ráda že se Františka vrátila z nemocnice byla jsem z maminkou u Františky na návštěvě v nemocnici. Chodím teď do školy ve třičtvrtě na 7 chodím s Kájou s Ivetou a s Lenkou jednou jsem šla také s Marketou do školy a schovaly jsme se soudružce. Učitelka Kouřimská je moc hodná. Když jdu do školy Františka si pěkně spí v posteli. Před chvílkou jsem si psala úlohy. Už se těším do postele spím teď s kravičkou kterou nám poslala Luciána s Itálie. Tak Ahoj

tvoje Marta

Milý tatínku jsem moc ráda že se Františka vrátila z nemocnice byla jsem z maminkou u Františky na návštěvě v nemocnici. Chodím teď do školy ve třičtvrtě na 7 chodím s Kájou s Ivetou a s Lenkou jednou jsem šla také s Marketou do školy a schovaly jsme se soudružce. Učitelka Kouřimská je moc hodná. Když jdu do školy Františka si pěkně spí v posteli. Před chvílkou jsem si psala úlohy. Už se těším do postele spím teď s kravičkou kterou nám poslala Luciána s Itálie. Tak Ahoj

tvoje Marta

330 • M 6 • 6

Bohunice 23. ledna 1989

Milá Juliánko,
 tak už je to skoro měsíc, co jsem Ti psal. Poslední termín jsem vynechal – jed-
 nak se tady nedělo a neděje nic, o čem by se dalo psát (ani nic, o čem by se
 psát nedalo), a jednak jsem od Tebe nedostal dopis, ani peníze, o který jsem Tě
 prosil, a tak jsem soudil, že jseš na mne zřejmě naštvaná, když mi nenapišeš
 ani k Vánocům. Dostal jsem na kraji ledna strašnou spoustu korespondence
 (většinou pohledů, samozřejmě), ale ani jsem se z toho nemohl radovat tak,
 jak by si to zasloužilo – říkal jsem si, že bych to všechno vyměnil za 1 řádek
 od Tebe. Na konci toho týdne, co ta spousta pošty přišla, byla psací neděle,
 kterou jsem vynechal. Dopis od Tebe konečně přišel, ale až po ní. Já bych
 i chápal a chápu, že nemáš čas mi napsat, ale prosil jsem Tě o peníze (400),
 samozřejmě s tím, jestli nemáš, že to nevádí. Ale Ty se o tom v dopise ani
 nezmiňuješ – nevím, jestli ten dopis vůbec došel (ovšem jinak mi pošta cho-
 dí perfektně); psal jsem o tom v dopise č. 4 z 12. prosince, 15., když jsem měl
 uzavírání spisů, byl propuštěnej (ten dopis). Nevím, na co dopisy čísluju, když
 mi stejně nepotvrdíš příjem. Ptal jsem se Tě na Jakuba, jestli přijede – Ty nic.
 Nemusíš mi peníze poslat, jenom mi prosímtě napiš, abych věděl, jak na tom
 jsem – nevím, jak tady dlouho budu, a musím si to rozvrhnout tak, aby mi
 zbylo na noviny, bez těch bych tady opravdu nerad zůstal.

Neber to prosímtě vůbec jako výtku, ale snažím se neptat se Tě skoro na
 nic, abys to neměla s odpovídáním komplikovaný, ale aspoň mi dej vědět,
 jestli Ti dopisy došly. O tom, že byl za mnou mezi svátky advokát, jsem Ti
 tuším psal, říkal, že přijde zase v polovině ledna, polovina ledna pryč, on
 nikde. Chápu, že se třeba neděje nic, kvůli čemu by chodil, ale pak mi nemá
 říkat, že přijde, tady na to člověk zbytečně čeká.

V tom Tvém třetím dopise (z 3. 1. 89) mi píšeš, že budeš zítra psát o tom, jak
 proběhl Štědrý den, což se ovšem nestalo, pouze ses zmínila, že byly holky
 poprvé na půlnoční. No nic. Tu pohlednici, co jsem na ní, mám dokonce třikrát,
 taky Zbyňka Hejdu a Jana Nováka. Taký přišlo svatební oznámení Davida, to
 máš jistě taky – mám ho vystavený na dvířkách ve skřínce, spolu s reprodukcí
 Sana di Pietra ze sienské pinakotéky, to mi poslala Eliška, hlavou sochy Svo-
 body od Jáchyma, reprodukcí obrazu Únik od Josky Skalníka a krásnou Ma-
 donou z růžencového oltáře v kostele sv. Walburgy ve Werlu ve Vestfálsku, tu
 mi poslal nějaký pan Siegerstl. Tak se mezi tím David s Míšou pěkně vyjímají.
 Parte pana Křemečka mi taky došlo, tuhle jsem o něm četl zmínku v Rovnosti
 ve sportovní rubrice, v souvislosti s novým masérem, který nastoupil místo
 něho. Honza Placák mi asi 2× říkal, že mě pozdravuje Fr. Šmejkal, a že mám
 za ním zajít – tak jsem to odkládal, až odložil. Všimla sis v RP, že byla zmínka
 o Davidovi? Vystavoval jako host na něčí výstavě u Řečických, teď je to Galerie

mladých. Děkuju za balík, zrovna jsem teď při psaní dopisu popíjel céčko, to byl dobrej nápad. Jsem rád, žes už neposlala cigarety, neměl bych je kam dát. Mám plnou škatuli od sušenek pošty – asi 150 pohledů, když nepočítám 30, co nějaký šílenec popsal kecy, jako že ať žiju apod. Taky tenhle tejdén přišel dopis od P. Lízny – málem se vyplnila moje básnička z L. písni. Jinak čtu denně pozorně noviny, odbírám pořád RP a MF, je tam nějak rušno, venku. Ať mi holčičky napíšou pár vět, ne jen jednu! Řekni jim, že je moc pozdravuju a jako obvykle hladím po hlavičkách. Tak jsem zvědavej, jestli se po neděli objeví advokát, nebo obžaloba – včera jsem načal čtvrtý měsíc pobytu tady. Kdybys náhodou psala Davidovi, nebo kdyby se objevil, tak že jim gratuluju a že jsou pěkný párek. Jestli se nebude příštích 14 dní něco významnýho dít, tak bych Ti zase nepsal, říkal jsem si, že bych zkusil napsat Ivanovi. Tak se tam mějte, jak nejlíp dokážete, pozdravuj babičku, Florianovy, Pepu, Ládu, jestli je uvidíš. Dneska v noci se mi o vás zdálo, hlavně o Martičce. Už končím.

Moc Tě líbám,

Tvůj Martin

331 • J 5 • 5

[1. 2. 1989]

Milý Martine,

30. 1. přišel Tvůj dopis č. 6, byl na cestě týden, tak moc doufám, že už máš můj dopis č. 4. A ty nešťastný peníze že už taky máš. V dopise č. 3 jsem se zapoměla o tom zmínit. Jako manželka slavného vězně nestojím za nic, ale aspoň peníze jsem, pokud mi paměť sahá, posílala vždycky spolehlivě. Ústřížek od toho mám, ale stejně nevím, co bych si s ním počala v případě, žes je nedostal, takže pro jistotu zítra pošlu další.

Jsem moc ráda, že máš RP, každý den ho čtu v duchu s Tebou. Že seš slavenej, se dovídám večer často, ale referovat o tom nebudu, poprosím někoho jiného. Ohledně té slávy si často vzpomenu na Petrušku, jak se mýlila, i ten nejslavnější je na tom teď stejně jako Ty.

Jakub se mi zatím nevešel do dopisu, protože psal tak neurčitě, až teď nedávno poslal několik lejster potřebnejch k vyřízení cesty sem. Je to moc složitý, tak to předám dr. Kvasničkovi. Takže až se to všechno vyřídí, mohl by přijet, vypadá k tomu vážně odhodlaně.

Jinak se máme teď dobře, protože F. úplně překypuje životem (taky se pustila do spisování, vymejšlí zprávy do černé kroniky, slíbila, že Ti nějaký napíše) a to je po přestálém trápení velká radost. Včera byla poprvé ve škole po třech tejdnech. Rovnou vyfasovala pololetní vysvědčení, na kterém ale

má dvě dvojky. Měla tou absencí málo známek. Fatr mi na sdružení říkal, že by si to normálně asi byla opravila. Martička je chronická jedničkářka, teď pod vedením té staré paní učitelky je pokud možno ještě vzornější. Na tom sdružení jsem se výjimečně docela pobavila. Stará paní brala rodiče do třídy po jednom a s každým měla dlouhý pohovor. Stáli jsme ve frontě na chodbě a trvalo to neskutečně dlouho, všichni už reptali. Když jsem přišla na řadu, zmínila jsem se úvodem, že obecenstvo jeví už netrpělivost. S úsměvem mi odpověděla, že se mnou bude brzo hotová, protože k Martě nemá žádné výhrady. Je nejhodnější ze třídy, učí se výborně, je vždycky ochotná. „A můžete z ní mít radost, to je všechno.“ A už jsem vypadla, asi za dvě minuty. Předemnou tam byl každej nejmíň čtvrt hodiny, takže fronta rodičů na chodbě koukala dočista ztuhle. Řekla jsem jim na rozloučenou – No jo, takhle se to musí dělat – a zvesela jsem odešla. Tak jsem se pomstila za jejich bezbřehý kecy, který jsem předtím musela vyslechnout.

Jinak se tady naštěstí neděje nic zvláštního. Ani nás lidi moc nenavštěvují, poslední dobou tady byl jen Michal D. se svojí Pavlínou a Marcela z Vydří, všichni Tě pozdravují. Taky Tě pozdravuje Jarda J., jeví o nás péči, napsala jsem mu děkovnej dopis a poslala Tvoji adresu.

Jinak pan Prais na rozloučenou provedl lidumilnej čin, že zavedl popelnice. My vlastníme dvě a jsem tomu moc ráda. Postupně se zbavuju hromady starého popela, která mě velmi tížila. (Pomocí dědy Veselovýho, kterej se toho ujal, vždycky popelnice doplní starým popelem a vykutálí je na chodník.) Každou středu ráno se přihřmotí popeláři z Telče, vycucnou všechno a vyklopí pod Ludova. To mi připomnělo, že u Ludů je dneska brána, v sobotu se bude vdávat Mařenka (koho si bere, nevím, někoho cizího), po městečku si farníci povídají, že by se hodilo, aby je přijel sezdat P. Kovář.

Teď už je zase neděle 5. 2. Dneska jsi měl psací termín, jestli jsi napsal Ivanovi, to je dobře, zaslouží si to. Dneska byla docela pěkná neděle, po delší době jsme byly zas všechny v kostele, holčičky nesly dary, F. je ale pořád ještě strašně bledá až zelená. K obědu jsme měly řízky z Kroupovic prasete, byly výborný, akorát je jich moc. Měl přijet pan doktor s Julií, a nepřijeli, asi jsou nemocný, poslední dobou jsou pořád nějaký churavý. Pan dr. tady byl nedávno v tejdnu, pořád jenom bědoval, co se děje, nic nevěděl, nechte noviny a v rádiu poslouchá jen koncerty, potom je z toho celej vyšinutej z reality. Taky chtěl petrolej, ale ta není ani u Vetchýho. Odpoledne byly holčičky s babičkou v Sedlaticích na výstavě betlémů, já jsem se nevešla do auta, tak jsem zatím spala. Moc se jim to líbilo, bylo tam hodně lidí a M. byla ráda, že se mohly podepsat do knihy návštěvníků. Vystavovali tam taky dva noví lidoví umělci – řezník Vodrážka a Tománek z Olšan.

Teď s vypětím všech sil poslouchám, co pro Tebe hráli všelijaký slavný umělci z NY. Starej Allen G. přednášel bolestným hlasem nějakou báseň, byl

prej den předtím na operaci. Bovi si zazpíval, Vráta hrál a Paul, ten mě potěšil nejvíc, jenom mluvil, i když jsem mu nerozuměla, bylo moc příjemný ho poslouchat. Závěr mě úplně dojal (hudební), vyznělo to podivuhodně spontánně a něžně. Zpívali andělskými hlasy, na to i moje angličtina stačila – Magor ať je svobodný. Což je i moje nejvroucnější přání.

Chtěla jsem tenhle dopis odeslat už zítra, ale holky místo aby Ti psaly, jak měly v plánu, zelezly si samy do postelí a hned obě usnuly. To je neobyčejný úkaz, asi bude konečně padat sníh, nebo co.

Teď už je pondělí, holčičky vyhotovily dopisy. Zrovna když je psaly, přijelo auto a jako vichřice se přihnal Jirka T., doprovázenej Ivanem L. jako mírným vánkem. Přivezli mi z Brna takovou novinku, že advokát nic neví, ale že za Tebou půjde v pátek, tak to snad bude pravda. Strašně spěchali, popovídali jsme narychlo, teda spíš oni, mě tak rychle nikdy nic nenapadne. Až na poslední chvíli jsem se vzpamatovala a dala jim s sebou zbylé řízky, tak jsem moc ráda, že to tak dopadlo šťastně, že je nesnědl pan doktor.

Už musím končit, jdou na mě nějaký mrákoty, místo zimy vypuklo jaro. Ty fixy, s kterejma holčičky kreslí, jsou ze Skotska od Bísků. Povolanka na balík už přišla, odesílat ho budu asi až příští tejden, musím jet do Jihlavy nakoupit. Peníze jsem Ti poslala 2. 2. – 500 Kčs. Doufám, že se brzo vrátíš.

Líbám Tě

Tvoje Juliana

P. S. Horní tetky Tě moc pozdravují, i Pepa, Ládu jsem zatím ještě neviděla. Nemůžeme nalézt Pejska a kočičku od Čapka, nevíš náhodou, kde to je? M. to potřebuje do školy.

Milý tatínku

Vymyslela jsem si několik správ do černé kronyky. Tak ti je napíšu.

1. v neděli se stal úraz 8 letého děvčete. Šlo přes autobusové nádraží a tam na něj skočil zloduch.
2. Zloduch se opil.
3. V sobotu 21. 12. se stalo že nešikovné ochomejtle vypustilo raketu do vzduchu a letěla do aeroplánu, byl zraněn člověk že mu vypadla duše z těla a spadla do rybníka.

Jinak ti musím ještě oznámit, že sem dostala pětku z dyktátu. Protože jsem to všechno napsala naopak. Učilyse to když sem byla nemocná. teď už tomu rozumím a dostala jsem dvojku. Litá nám do krmítka hodně ptáku často přiletí i datel. Litá taky do krmítka černá síkorka. Říkáme jí černoušek.

Ahoj

tvoje
Františka

Milý tatínku, dostala jsem velkou rýmu tak asi zítra v úteri nepujdu do školi. Mám také už stolek mám u něho 6 zásuvek, v každé zásuvce mám něco jiného. Jedna zásuvka je velká a ostatní zasuvky jsou malé. V té velké zásuvce mám knížky na čtení v druhé časopisi a obrázky v třetí zásuvce mám sešity a dopisní papíry ve čtvrté zásuvce mám všelijaké tužky v páté zásuvce mám zber ubrousku a kalendář a v poslední zásuvce mám jenom hudební výchovu. A teď už nevím co ti mám napsat, tak zatím Ahoj tvoje Marta.

332 • M 7 • 7

Bohunice 6. února 1989

Milá Juliánko,

tohle pondělí – 30. – přišel Tvůj dopis č. 4 a od té doby se trápím při pomýšlení, co jsem Ti psal v minulém dopise. Nenapadlo mě vůbec, že bys 3. ledna ještě nemohla mít dopis, když byl odtud odesílaný (propuštěný) již před 15. prosincem. Ale ta pošta je zřejmě čím dál horší, tuhle o tom psali i v novinách, tuším v MF, neuvěřitelným způsobem. Ty peníze už taky došly – tam mi zas tady nedali podepsat, že přišly, zjistil jsem to až při nákupu, že už jsou na kontě – vzkazoval jsem o ně ještě po advokátovi (ten se dostavil po té neděli, co jsem odesílal dopis, doufám, žeš to nepochopila jako žádost o další, to jsem myslel pořád ještě ty, co jsem chtěl v prosinci. Ach jo – tady je nejhorší, že člověk nemůže věci uvést hned na pravou míru; tak se na mne pokud možno nezlob. Advokát se stavil jen tak, že se stavil, nic konkrétního nevěděl, což jsem ani nečekal. Ale od tohoto týdne (resp. cenzurováno už předchozí týden – 26. 1.) mi začala chodit pošta přes Okresní soud v Jihlavě – ovšem obžalobu a termín soudu jsem ještě nedostal. Od minulého psaní jsem dostal poštu, vždycky poměrně pestrou – najednou přišly lístky od Ivanky Hycle-rový, píše, že Ti koupila v létě tu knížku o Terezii z Lisieux – jestlipaks ji taky dostala? –, Ziny a Vráti, tedy pošta poměrně exotická. Vráta mi poslal krásnýho starýho indiánskýho náčelníka, zařadil jsem ho do své galerie spolu s pohledem s reprodukcí Matisse. Ten poslala Ivanka, píše, že když byla tady, že jí strašně chyběly barvy, tak mi vybrala nejbarevnější, co tam měla. Ale nějak mě ten Matisse nebere. Viktor Karlík (taky píše – „hezčí pohled jsem pro Tebe nenašel“) mi poslal detail z Boschovy Svatby v Káni – nesou tam na tácu labuť, nevím, jestli ten obraz znáš, a to je opravdu nádhera. Dal jsem si to vedle Davida. Eliška mi poslala z štědrovečerního odpoledne velkou skupinovou fotku (před Blatničkou), je na ní asi 40 lidí (děti nepočítaje), tak si ji občas se zalíbením prohlížím. Pořád mi píšou lidi známí i neznámí, nějaký P. Bohumil Šitavanc, kněz z Trutnova, mi napsal hezký dopis. Taky Magda se překonala – už druhý dopis, pobavilo mě, jak Františka uklidňovala bábičku, když jela do nemocnice. To jsem se hrozně polekal, jak přišel od Tebe dopis a na zadní straně Františka psala, že se vrátila z nemocnice, tak jsem se hned vrhnul na Tvůj text, trochu jsem si oddech, že to byla spála. Je to chudinka malá, ale statečná. Doufám, že Marta tu spálu nedostala, ale taky si nejsem jist, jestli to není nemoc, kterou dostanou všechny děti? Já jsem ji pochopitelně měl, ale já jsem jako dítě stonal furt.

Miláčku, už toho moc nenapišu, mám nervózního společníka (čeká zítra soud), který neustále pochoduje po cele, tu předešlou stránku jsem si naštěstí napsal včera.